

29 נובמבר 2023

לכבוד

אורנה פז, מנהלת אגף א' לחינוך לגיל הרך
נאוה פרץ, ממונה על מעונות היום
באמצעות המייל

שלום רב,

הנדון: בעקבות "חרבות ברזל" - קידום הפעלה מלאה של החינוך לגילאי לידה עד שלוש

באמצעות מיפוי מקיף של חוסרים ואתגרים ברשויות המקומיות

1. בעקבות ישיבת ועדת החינוך בכנסת מיום 27.11.23, אנו פונים אליכם בשם 60 ארגונים חינוכיים וחברתיים, השותפים ב"בידיים טובות – המטה להשקעה בגיל הרך", בבקשה למיפוי מצבן העדכני של המסגרות לחינוך לגילאי לידה עד שלוש ברחבי הארץ, במטרה לגבש תכנית פעולה להבטחת פתיחתן ופעולתן המלאה של כמה שיותר מסגרות, על מנת לתת מענה להורים ולפעוטות.
2. כידוע לכן וכפי שעלה באופן ברור בדיון הועדה, מלחמת "חרבות ברזל" הביאה לשיבוש פעילותן של מסגרות חינוך לכל הגילאים, בעיקר על רקע הדרישות למרחבים מוגנים. גם היום, למרות השינוי במצב הבטחוני והנחיות פיקוד העורף, עדיין ישנם מעונות רבים הסגורים לגמרי או באופן חלקי, או פועלים במרחבים שאינם מותאמים לפעילות חינוכית. מצב כזה גורם נזק לפעוטות, אשר רצף החינוך-טיפול בהם נקטע, ומכביד על ההורים, אשר מתקשים לעמוד בעומס ולהתפרנס.
3. לפי בדיקות שערכנו מול גורמים בשטח, נראה כי קיימים הבדלים משמעותיים בין רשויות במקומות שונים. חלקן הצליחו למצוא פתרונות הולמים לרוב המכריע של המסגרות, ובהתאם לכך היקף הבעיה בהן מצומצם. לעומת זאת, מקומות אחרים עדיין מתמודדים עם קושי משמעותי. כלים ודרכי פעולה אשר זכו להצלחה אינם מאומצים בהכרח או ידועים בצורה רחבה. בהיעדר תמונת מצב רחבה ומקיפה, קשה להבין אלו בעיות הן מערכתיות ואלו נקודתיות, ולגבש פתרונות בהתאם. הכלי המתבקש ליצירת תמונת מצב כזו הן מנהלות החינוך לגילאי לידה-שלוש, שהחלו לעבוד ברשויות המקומיות במימון משרד החינוך בשנה האחרונה.
4. בהתאם לכך, אנו מציעים כי משרד החינוך יוציא הנחיה לכלל המנהלות האלו:
 - 4.1. לפנות לכלל המסגרות המפוקחות ברשות (עם סמל ובלעדיו) ולבדוק מולן האם הן פתוחות באופן מלא, חלקי או סגורות. עבור מסגרות שאינן פועלות כבשגרה, לברר מהם החסמים לחזרה להיקף פעולה מלא (כולל מחסור במרחבים מתאימים), ואילו פעולות מצד הרשות או גופי ממשל אחרים יכולים לתת לכך מענה.
 - 4.2. במקביל, לפרסם בכל ערוצי התקשורת בהם משתמשת הרשות קריאה להורים אשר אינם מצליחים למצוא מסגרת לילדם, בעקבות המלחמה, לפנות למנהלת החינוך לגילאי לידה-שלוש. בהמשך לכך, לתעד את כל הפניות שהתקבלו מהורים (כולל הורים למשפחות שהגיעו לרשות המקומית לאחר שפנו או התפנו מסיבות ביטחוניות), הן לפני פרסום הקריאה והן בעקבותיה, או בקשות דומות שהתקבלו מגורמים אחרים (כמו רשויות שפנו בדרום ובצפון), ובכלל זאת האם הבקשה טופלה ונמצא לילד מקום, ואם לא – מה הסיבות לכך.

- 4.3. **לגבש תמונת מצב של הפעלת החינוך לגיל הרך ברשות המקומית וסיכום קצר של הפעולות שנקטו, אם בכלל, כדי להבטיח פעולה מלאה של המעונות ברשות, מידת ההצלחה של צעדים אלו, וקשיים בהן נתקלו.**
- 4.4. **להעביר למשרד החינוך סיכום מרוכז, לפי פורמט מסודר שיעביר המשרד, של הנתונים לגבי מסגרות סגורות או פתוחות באופן חלקי (כולל החסמים שגרמו לכך והצעדים שיוכלו להביא לפתיחת המלאה), הפניות שטרם קיבלו מענה מהורים או מגופים אחרים לגבי שיבוץ ילדים במסגרות (כולל הסיבות לכך וצעדים שיכולים לפתור את הבעיה) והצעדים שבהם נקטה הרשות עד כה, כולל מידת הצלחתן וקשיים שעדיין קיימים, וכן הסבר לגבי סיוע שיוכל לסייע לרשות.**
5. **על בסיס המידע שיועבר מהרשויות, המשרד יוכל לגבש:**
- 5.1. **תמונת מצב רחבה, ברמה הארצית וברמת הרשות, של היקף פעילות המסגרות, הבעיות הרלבנטיות כרגע, פתרונות שזכו להצלחה ומענים שעדיין נדרשים.**
- 5.2. **תכנית פעולה לשיפור המצב ומתן מענה לקשיים, כולל: איתור רשויות בהן קיים קושי גדול במיוחד והפניית סיוע ותשומת לב ממוקדת אליהן; אפיון כלים וצעדים מועילים והטמעתם בקרב הרשויות שטרם אימצו אותם; פניה לגופים אחרים במשרד החינוך ומחוצה לו לפתרון בעיות המצויות בתחום סמכותם; גיבוש צרכים תקציביים, ככל שנדרשים, על מנת לתת מענה לכלל הילדים הזקוקים לכך.**
6. **מוצע כי תמונת מצב מסוג זה תיודרש ממנהלות הגיל הרך היישוביות מדי שבועיים, עד לתום המלחמה.**
7. **נשמח לשוחח ולהציג עוד את הצעתנו בהרחבה, ככל שהדבר יידרש.**

בתודה מראש,

טלי ניר

מנכ"לית עמותת 121

בשם שותפי "בידיים טובות" (הפירוט למטה)

העתק

אינה זלצמן, מנהלת המנהל הפדגוגי

